№ 66 ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՅԵՐԵՆԱԶԱՐԳ ՏԱՐԻ Երեքշաբթի, 21 Մարտի 1898 Մարտի 21, Երեքշաբթի ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՅԵՐԵՆԱԶԱՐԳ ՏԱՐԻ № 66

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՀԱՐՑԸ *)

ԺԹ.

Ե՞ր չուտ արթնանայ հայ ժողովուրդը, երբ պիտի վերջ տրվի մեր ազգային անտարբերության քունին, երբ պիտի սկսի ինքն իր համար մտածել, ինքն իր ուժերին հավատալ, ինքն իր ոտքերի վրա կանգնիլ, ինքն իր ճակատագրի տերը դառնալ։ Ե՞ր պիտի հասկնա, որ ուրիշ ոչ ոք չի կրնար իր փոխարեն աշխատիլ, իր փոխարեն մտածել, իր փոխարեն ապրիլ։ Ե՞ր պիտի հասկնա, որ ինքն իր ազատության գործը ինքն իր ձեռքը պիտի առնու, ինքն իր ազգային կյանքը ինքն իր ձեռքով պիտի կերտե։

Ե՞ր պիտի հասկնա, որ

*) Հանրահռչակ մարդասիրի այս խոսքերը մի փոքր փոփոխությամբ մենք տալիս ենք ռուսերեն թերթից, որտեղ նրանք ավելի ճշգրիտ են թարգմանված, քան մեր ձեռքի տակ եղած հայերեն թերթերում։ Խմբ։

Ինչպես ասում են՝ ձեռքի տակ չկար, ուստի և չէր կարող ուղարկվել։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԿԱՎԱՏՈՒՄ

Ամերիկահայ գաղթականների ներգաղթի հարցը Հայաստանում շարունակում է մնալ օրվա կարևոր հարցերից մեկը։ Ինչպես հայտնի է, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների կառավարությունը, ելնելով ներգաղթի մասին նոր օրենքից, որոշել է ամերիկահայ գաղթականներին Հայաստան ուղարկելու գործը դադարեցնել։ Ներգաղթի հարցով զբաղվող կազմակերպությունները, որոնք ամերիկահայ գաղթականներին Հայաստան էին ուղարկում, ստիպված են եղել իրենց գործունեությունը դադարեցնել։ Ներգաղթի հարցով զբաղվող կազմակերպություններից մեկի՝ Ամերիկահայ ներգաղթի կոմիտեի նախագահ Ա. Ջամալյանը, որ Հայաստանում է գտնվում, հետևյալ հարցազրույցը տվեց մեր թղթակցին։

— Ինչպե՞ս է ընթանում ներգաղթի գործը։

— Ներգաղթի գործը ընթանում է բավական դանդաղ։ Ներգաղթի գործը դադարեցնելու մասին օրենքը ուժի մեջ մտնելուց հետո, ներգաղթի գործը ավելի դանդաղեց

ՈՒԶԻՆԳՏՈՆ. — Զինուորական վարչությունը 8 մեծ չոգենաւ է վարձել պատերազմական առաջին պաշարմունքը Կուբա փոխադրելու համար: Անհրաժեշտ է ճանաչուած ձիաք բերել դարձեալ 4 մոնիտոր և 16 հակո-ականոնաւոր: Հրատարակուած հաղորդագրությունից երևում է, որ Կուբա նոքա խուժելու ծրագիրն արդէն կազմուած է: Մատդրությունն կայ Մոթանզասում ամէ հանելու 10,000 զինուոր:

ՄԱԴՐԻԴ. — Պատգամաւորների ժողով: Կորչերան, պատասխանելով եղած հարցապնդմանը, ասում է, որ ամերիկեան նաւախումբը 60 ռումբ է արձակել Մոթանզասի ծովածոցի մուտքի մօտ գըտնուած բերդերի վրայ, բայց ոչ մի զոհ չի եղել, բացի մի ջորուց: Ամերիկեան մի նաւ, ընդհակառակը, խիստ վնաս է կրել: Ապստամբները համաձայն էին ամերիկացիների հետ, ուստի և միևնոյն ժամանակ գնում էին դէպի Մոթանզաս, բայց նրանք բոլորովին չարդուեցին:

ՄԱԴՐԻԴ. — Սենատը հաւանութիւն տըւեց կառավարութեան գործողութեանը, որը վերաբերում է Կուբային ինքնավարութիւն շնորհելուն:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 19 ապրիլի. — Ներքին գործերի մինիստրը որոշեց. ի նկատի ունենալով «Սեհերնի Վեստնիկ» ամսագրի վնասակար ուղղութիւնը, յայտարարել այդ ամսագրին առաջին նախազգուշութիւնը յանձին նրա հրատարակիչ Լիւբով Գուրևիչի:

ԿԱԼԿԱԹԱ. — Բենգալեան օրէնսդրական խորհրդի մէջ պաշտօնապէս յայտարարուած է, որ ժանդախտ կայ: Ժանդախտը, հաւանականօրէն, բերուած է նաւերի և Բոմբէից եկող երկաթուղու գնացքների մէջ եղող միների միջոցով:

ՀՈՆԳԿՈՆԳ. — Կարծում են, որ ամերիկան նաւատորմիղը չի գալս գալ Մանիլայից ամերիկեան նաւատորմղի դէմ, այլ կըմնայ Մանիլայում, որպէսզի օգնէ բերդերին ծովածոցը պաշտպանելու: Ասում են, որ ամերիկեան նաւերը նկատուած են Բոլինասյի մօտ: Եղանակն այնքան փոթորկալի է, որ ապստամբների հետ հաղորդակցութիւն անհնարին է:

ՆԻՒ-ԵՕՐԿ. — Ուաշինգտոնից հաղորդում են, որ սպանիական նաւատորմղի Սեն-Վինսենտից դուրս գնալու մասին պաշտօնական տեղեկութիւն առանալուն պէս կառավարութիւնն անյապաղ թուղթ նաւատորմին հրամաններ տուեց, որոնք խիստ գաղտնի են պահում:

ԿԱԼԿԱԹԱ. — Նահանգապետը վարչական խորհրդին հաղորդեց այն միջոցները, որ կառավարութիւնը մտադիր է ձեռք առնել ժանտախտի դէմ: Առանձնապէս խորհուրդ է տրուած գործ դրնելու Խաւկինի պատուաստման ծրագիրը և նրանց, ով կընդունի պատուաստը. միքանի արտօնութիւններ են խոստացուած:

ԹԵՐ ԵՒ ԴԷՄ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

«Նոր-Դար»-ի № 57-ի մէջ լոյս տեսած ճշգրիտ լուրը Սիմ. ք. Աբրահամեանցին վրդովել է: Զրկվելուց եկեղեցում ծագկազարդի օրը իւր կատարած ապեղ գործի մասին տէր հայրը փոստաեր է պահանջում և լրատուի գլխին զանազան սպառնալիքներ կարդում: Հաճութեամբ կատարում եմ տէր հօր առաջարկութիւնը. ստածիս ճշտութեան համար տես փոստեր.

1) Սիմէօն ք. Աբրահամեանցի մարտանակից Գր. ք. Երզնկեանցի նամակը «Նոր-Դար»-ի № 62-ում:

2) Նոյն եկեղեցու պ. Երէցփոխի այդ մասին տէր հօր դէմ տուած բողոքը հոգևոր մերձաւոր իշխանութեան:

3) Այժմ մեզ մօտ գտնուած՝ պ. պրիսաւի տէր Միքէօն հօրն ուղղած փոքրիկ պրոշիւրը. «Պատճառն ինչ է, որ չես Թողնում Միհրանին. թող տար երդել, խնդրեմ»:

4) Ինքը տիրացուն, որին ստիպանութիւնը տէր հօր պահանջմամբ եկեղեցուց դուրս է արել:

5) Ազօթողների այն մեծ բազմութիւնը, որ այդ օրը եկեղեցի էր եկել:

Եթէ տէր հայրն այս փաստերն էլ բոլորովին ուտա կը համարի, այն ժամանակ էլ խօսք չունինք. և եթէ տէր հայրն ուզում է գործը մարմնատոր իշխանութեանը յանձնել, այդ էլ իւր իրաւունքն է:

Լրատու.

Թիֆլիս, 17 ապրիլի:

Խմբագիր-հրատարակիչ՝
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ԿԱՆԱՆՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՕՆՆԴԱԲԵՐԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔՈՎ

(Սոլոլակ, Սադովայա փողոց, № 64)

(սեպհական տուն)

Հեռախօս № 230

Երթևեկ հիւանդների ընդունելութիւնն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը՝ ժամը 2—4 ցերեկը. վճարը հիւանդների կարողութեան համեմատ, մանաւորը ընդունելութիւն՝ ամենայն օր՝ ժամը 8—10 առաւօտեան—վճարը 2 ր.: Դիշերօթիկ հիւանդները և ծննդաբերը կանոնք ընդունւում են գիշերուայ և օրուայ ամեն ժամանակ, բայց այդ մասին առաջուց տեղեկութիւն պիտի տրուի. վճարը որոշւում է ըստ պատակարգերի: Ձուկնորները ձրի են: Դիւղացիները վճարում են 1 ր. 50 կ. մինչև 8 ր. մի օրուայ հիւանդուայ համար. ծննդաբերական բաժանմունքը մանուկները—1 ր. մինչև 5 ր. մի օրուայ հիւանդուայ համար: Ըստ ունքից աղատելը 10 ր. մինչև 50 ր.: Անդամահատութիւնը ըստ համաձայնութեան: Երթևեկ բոլոր հիւանդները գիտէ և նրանք առանում են ընդունելութեան ժամանակ ձրի: Ձուկնորների համար 1-ական մահճակալ է դրուած իւրաքանչիւր բաժանմունքում, ուր տեղաւորւում են նրանք տեսչի և նրա պ. պ. ընկերների առաջարկութեամբ ձրի:

Հիւանդանոցի տէր և տեսուչ

Մ. ՄԿՐՏՉԵԱՆ.

—

ԱՆԴՐՈՎԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Մարդատար գնացքը № 1 (ուղղակի. Բազումից Թիֆլիս մեկնում է առաւ. 8 ժ. 30 ր., մեկնում է Թիֆլիսից Բաթում առ. 9 ժ. 15 ր., հասնում է Բաթում 8 ժ. 28 ր.

Մարդատար գնացքը № 3 (որ փոխում է Թիֆլիսում) Բազումից Թիֆլիս մեկնում է պէշ. 12 ժ. 6 ր., հասնում է Թիֆլիս եր. 7 ժ. 10 ր., մեկնում է Թիֆլիսից Բաթում եր. 7 ժ. 55 ր.- հասնում է Բաթում առ. 8. ժ. 28 ր.:

Մարդատար գնացքը № 2 (ուղղակի) Բաթումից Թիֆլիս մեկնում է առ 8. ժ. 15 ր., հասնում է Թիֆլիս եր. 8 ժ. 34 ր. մեկնում է Թիֆլիսից Բազու առ. 11 ժ., հասնում է Բազու առ. 6 ժ.:

№ 7 գնացքը Թիֆլիսից Միխայլովո մեկնում է օրուայ 3 ժ., հասնում է Միխայլովո եր. 6 ժ. 32 ր.

№ 8 գնացքը Միխայլովից Թիֆլիս մեկնում է պէշ. 3 ժ. 45 ր., հասնում է Թիֆլիս առ. 7 ժ. 30 ր.

—

ՌԱԶՄԱՎԻՐԱԿԱՆ ՁԱՆԱՊԱՐՀ

1897 թ. նոյեմ. 1-ից մինչև 1898 թ. մայիսի 1 Թիֆլիսից հինգ տեղ մեկնող կառքը մեկնում է առ. 8 ժ., պիշերում է Մլէթում և հասնում է Վլադիկաւկազ միւս օրը եր. 7 ժ.: Վեց տեղ մեկնող կառքը (առանց պիշերելու) մեկնում է օրուայ 3 ժ. և հասնում է Վլադիկաւկազ միւս օրը, եր. 5 ժ. 35 ր.

Վլադիկաւկազից հինգ տեղ մեկնող կառքը մեկնում է առ. 8 ժ. պիշերում է Գուդաուրում և հասնում է Թիֆլիս միւս օրը 8 ժ. 15 ր.: Վեց տեղ մեկնող կառքը (առանց պիշերելու) մեկնում է եր. 7 ժ. և հասնում է Թիֆլիս միւս օրը եր.8 ժ. 30 ր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Լոյս տեսաւ

ՀՐԱՏ. ԸՆԿ. ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԵՆՐԻԿ ՍԵՆԿԵՎԻՉԻ

ՅՈ ԵՐԹԱՍ

(QUO VADIS)

Վէպը, Ներոնի ժամանակից: Լեհերէնից թարգմ.

ՍՏ. ԼԻՍԻՑԵԱՆԻ:

(742 մեծադիր երես)

ԳԻՆԸ 1 ՐՈՒԲԼԻ 50 ԿՈՊ.

Գիմել՝ ТИФЛИСЪ. Армянское Издательское Общество.

1020) 50—2

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՐԳԻՆԿԻ ԽԱՆՈՒԹ

ՎԷՑԲԵՐԻ

Բագու (Պրիվոյնա փողոց)

Ունի մեծ քանակութեամբ ամեն տեսակի սարքինկային գործուածքներ:

(895) 10—10

! ՋԳՈՒՇԱՑԻՔ ԿԵՂԾԻՄՆԵՐԻՑ !

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

ՄՈՍԿՎԵՈՐԿԻ ԾՈՒԹԻՆԻ

ՕՃԱՌ

ԴԵՂԱՏՈՒՐԾ

Գ. Ֆ. ԻՒՐԳԵՆՍԻ

Աչնչացնում է մուներբը, սրևից այրուածքը, գիպին բծերը, հնումները, բշտիկները և սպրում է աւելորդ քրտնելու դէմ: Առաջարկում է որպէս արդուարդի առուշտոա բարձր որակութեան օճառ:

Մի կտորի գինը 50 կ., ½ կտորինը 30 կ.: Վաճառւում է բոլոր ամենալաւ դեղատներում և դեղատնային խանութներում:

Դիմաւորը պատասխանատու բոլոր Ռուսիայի համար Դ. Ֆ. Իւրգենսի մօտ, Մոսկուայում Դեպոն Թիֆլիսում դեղատնային ապրանքների առևտրի ընկերութեան, Ծուբինովի, պ. պ. Պոպովի, և Ազմուրովի դեղատներում:

(M.) 6751 24—4

Լոյս տեսաւ

ԼԵՒՈՆ ԽԱՆ-ԱՂԵՆԻ

ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԴԻՐԹԻԿՆԵՐ

ԵՒ

ՄԵՆՔԵՆԱՆԵՐ

բազմաթիւ բառարանով և 250 նկարով:

Հրատարակութիւն Թիֆլիսի հայոց հրատարակչական ընկերութեան.

ԳԻՆԸ 50 ԿՈՊԿ:

Գիմել՝ Тифлисъ, Общество изданія армянскихъ книгъ.

(1004) 50—5

Լոյս տեսաւ

„ԴԱՍԱԳԻՐՔ ԿՐՕՆԻ“

առաջին դրքույկը պետական պատրաստական գատարանների համար:

Գինն է 20 կոպ.

Վաճառւում է կենդրոնական գրավաճառանոցում և աշխատասիրողի մօտ:

ԵԶՆԻԿ ՔԱՀ. ԵՐԶՆԿԵԱՆՑ:

(902) 4—4

Կ. ՀԱՅՈՑ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Խորհուրդը յայտնում է իւ գիտութիւն Ընկերութեան անդամների, որ առաջիկայ չորեքշաբթի օրը, ապր. 25-ին, երեկ. ժամը 7-ին, Թիֆլիսի քաղ. խորհրդի դահլիճում նշանակուած է «ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ»: Ապրիլի 26-ին կիրակի Մոմնու եկեղեցում պատարագից յետոյ պէտք է կատարուի հոգեհանգիստ Ի յիշատակ հանգուցեալ Յովհաննէս Խուդադեանի և հոգեհանգստից յետոյ պէտք է տեղի ունենայ ժամը 12-ին հանգուցեալի մահարձանի բացումը, իսկ նոյն ապրիլի 26-ին երեկոյեան պէտք է լինի ընդհանուր ժողովի չորեքշաբթիութիւնը, եթէ ժողովի պատճառներները չկատարուին 25-ին:

Ժողովի պարագայների առարկաները լինելու են 1) Ընկերութեան 1896 թ. ընդհանուր, այն է կենդրոնի և ճիւղերի հաշուի քննութիւնը. 2) խորհրդի 1897 թ. հաշուի քննութիւնը. 3) Վերատեսուչ յանձնաժողովի զեկուցումը խորհրդի 1896 և 1897 թ. հաշիւների մասին և խորհրդի բացատրութիւնները. 4) Ընկերութեան 1898 թ. ընդհանուր, այն է՝ կենդրոնի և ճիւղերի նախահաշուի քննութիւնը. 5) խորհրդի զեկուցումը հանգուցեալ Յովհաննէս Ս. Խուդադեանի ընկերութեան ողջ ժառանգութեան մասին. 6) խորհրդի զեկուցումը յանուն Խուդադեանի Թիֆլիսում չքաւոր աշակերտների համար հանրակացարան (общежитие) հիմնելու մասին. 7) խորհրդի զեկուցումը «Արտվեան—Նազարեան» գրական ֆոնդի մասին 8) Ընկերութեան մի քանի անդամների առաջարկութիւնը Թիֆլիսի էժանագին գրադարան-ընթերցարանին նպաստ տալու մասին. 9) Մակար Ձմշկեանի երկու յայտարարութիւնները՝ բժշկական Բագրատ Նազարբեկեանին ընկերութեան պատուաւոր անդամ ընտրելու և Թիֆլիսում տպագրարան հիմնելու մասին. 10) Պաշտօնապէս անձանց ընտրութիւնը, այն է՝ Ընդհանուր ժողովի Նախագահի և քարտուղարի, Խորհրդի վեց անդամի և երեք փոխ-անդամի, Վերատեսուչ-Յանձնաժողովի երեք անդամի և Դրագրարանական-Յանձնաժողովի հինգ անդամի:

Ընկերութեան 1896 և 1897 թ. տեղեկագիրը տպագրուած լինելով, ասկս 22-ից անդամները կարող են մի մի օրինակ ձրի առանձնապէս (ա. նախկին Ցէր-Ցաուրովի, Երևանեան հրապ. դէմ). անդամները հրաւիրւում են վերոյիշեալ իրենց անդամակցութիւնը:

(1021) 4—2.

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

Յայտարարում է իւ գիտութիւն ընդհանրութեան, որ իւր առանձնում, այն ապրիլի 22-ին, օրուայ ժամը 1-ին նշանակուած է ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՃԱՌԻԳ կազմուած տալու Երևանեան հրապարակի վրայ, քարտաշային տան մէջ գտնուած խանութների ու նկուղների:

Մանրամասն պայմանները կարելի է տեղեկանալ Քաղաքային Վարչութեան մէջ, ամեն օր, բացի տօն օրերից, ցերեկուայ ժամը 12-ից մինչև 2-ը:

(1018) 3—3.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Թիֆլիսի քաղաքային վարչութիւնը յայտարարում է իւ գիտութիւն ընդհանրութեան, որ, այն տարուայ մայիսի 5-ին Կովկասի պ. Կուռամարչատիսի հատատուած ձիերի տօնավաճառի կանոնագրութեան համաձայն, Թիֆլիս քաղաքում բացւում է

ՁԻԵՐԻ ՏՕՆԱՎԱՃԱՌ,

որը կը շարունակուի մինչև մայիսի 18-ը: Ձիերի յիշեալ տօնավաճառի համար յատկացուած է Դիդուբէում, Կովկասի ձիատարհութիւնը իւրախտուող ընկերութեան հրապարակի վրայ:

(1019) 3—1

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ԲԱՖՖԻ

„ԱՄՄՈՒԼ“

Ա. Բ. Դ. դիրը հեղինակի վերջին պատկերով գինն է 3 ր. 50 կ. «Դաւիթ-Բէկ» և «Գայթեր» Բ. յիսակասար հատորի բաժանորդագրութիւնը շարունակւում է:

Երկու դրքի բաժանորդագինն է 5 րուբ.:

Յիշեալ երկերը լոյս պիտի տեսնեն ներկայ տարուայ ընթացքում:

Յանկացողները թէ «Սամուէլ»-ի և թէ Բաֆֆիի միւս երկերի համար կարող են դիմել՝

Тифлисъ, Аршаку Меликъ-Акопянъ (Раффи).

(888) 10—10

Ա. Ի. ՊԵՏՐՈՎԻ

ՏՊԱՐԱՆԸ

(Թիֆլիս, Գոլովինակի պրոսպեկտ, տան № 12)

յայտարարում է, ստացած են նոր բազմատեսակ տառեր, զանազան պոլիտիպաժներ հարսանիքների, երեկոյների, հրաւիրատիպերի. հաշիւրայլների, խորհրդացուցակների համար և այլն: Տպարքում է ամեն տեսակ բլանկներ և դրքեր արբունական և մասնաւոր հաստատութիւնների համար առևտրական դրքեր, հաշիւներ, ծրարների մակագրութիւններ և այլն, այլ և հաշտարար գատարանների համար կոչնագրեր տեղական բոլոր լեզուներով, արձանագրութիւններ, անդորրագրերի մատեաններ և այլն: Բրոշիւրներ և դրքեր ռուսերէն, հայերէն, վրացերէն և օտար լեզուներով: Բացի դրանից տպարանում կան մեծ քանակութեամբ բազմազան տառեր աֆիշների, յայտարարութիւնների եւ ուրիշ ծանուցագրների համար:

Ռուսերէն, հայերէն և վրացերէն այդեատմսերը սկսած 1 րուբլուց 100 հատի համար դեղեցիկ թղթի վրայ:

Дозв. цензурою. Тифлисъ, апрѣля 20-го дня, 1898 г. Տպարան Ի. Պետրովի Типографія А. И. Петрова, Голов. проспектъ, домъ № 12